

З ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ МИСТКИНЬ

14 березня 2019 року виповнюється 15 років від дня смерті відомого українського мистецтвознавця, кандидата мистецтвознавства (з 1964 р.) Наталії Олександрівни Глухенької. Поховано її на Байковому цвинтарі в м. Києві, а народилася вона 16 жовтня 1909 року в с. Клинци (нині – м. Брян).

Київський художній інститут Н. Глухенька закінчила в 1931 році. За її авторства вийшли праці «Петриківський розпис на фарфорі та склі» (1958), «Петриківські майстри декоративного розпису» (1959), альбоми «Тетяна Пата» (1973), «Петриківка» (1975), «Федір Панко» (1978), численні комплекти листівок і каталогів.

Чому я пам'ятаю цю дату? Річ у тім, що Наталія Глухенька і моя мама Віра Роїк дуже близько товаришували, не тільки з творчого погляду, але і як особистості, що були цікаві одна одній. Протягом багатьох років Віра Сергіївна активно листувалася не лише з Наталією Олександрівною, з якою обмінювалася творчими поглядами, планами та повідомленнями про події особистого життя, а також з її дітьми – Віктором і Людмилою Вандаловськими.

Хочу навести один із сумних листів, що наглядно ілюструє міру близькості відносин моєї мами і пані Наталії, який написала Л. Вандаловська:

«Дорога, мила наша Віро Сергіївно,

Я дуже жалкую, що повідомила Вам, коли Ви подзвонили з Сімферополя, про смерть мами, треба було потім написати листа, це б пом'якшило удар. Та я сама була у шоці і не дуже розуміла, що роблю. Вибачте мене, нерозумну. Я знаю, як Ви щиро ставилися до моєї мами, і вона Вас теж дуже любила, як людину, художника і велику Особистість. Ми всі Вас, Віро Сергіївно, дуже любимо, поважаємо і бажаємо Вам багато років творчого довголіття.

Ми в родині вголос читали мамі Вашу книгу, і вона всім нам дуже подобається, так чудово написана і оригінально скомпонована: життя і творчість – все поряд.

Бережіть здоров'я, Віро Сергіївно, Ви ще можете багато зробити для своїх учениць, внуків та близьких.

Бажаємо Вам та Вашій родині всього найкращого.

Люда, Віктор, Юрко, Івасик,
26.03.2004 р., м. Київ».

Про дружбу з Н. Глухенькою В. Роїк досить детально писала у своїй книзі «Мелодії на полотні» (видання друге, Кривна-навчпедгіз, 2012 р.). Ось кілька уривків: «Не можу не написати кілька рядків про свого великого друга, нині киянку Н. О. Глухеньку. У 1972 році на запрошення обласного Будинку народної творчості міста Дніпропетровська я проводила семінар з вишивальницями і там познайомилася з цікавою людиною, кандидатом мистецтвознавчих наук, доцентом Дніпропетровського інженерно-будівельного інституту Наталією Олександрівною Глухенькою, розумною, душевною людиною, автором багаточисельних наукових статей, в тому числі для Української радянської енциклопедії, і альбому про художників села Петриківки, що на Дніпропетровщині, які прославилися розписом далеко за межами не тільки України, але й колишнього Союзу.

Наталія Глухенька – дуже великий фахівець в області декоративно-прикладного мистецтва. Після моєї мами Лідії Еразмовни, яка дала мені багато добрих і корисних порад, вона стала тією людиною, що продовжила мою художню освіту. Її мудрі, корисні поради я завжди з вдячністю приймала і використовувала у своїй творчості. Наші дружні стосунки тривали не один десяток років. Ми стали подружками і завжди раділи звісточкам один від одного».

У цій же книзі Віра Сергіївна писала, яке велике значення для неї мав відгук Н. Глухенької на її другу персональну виставку в Києві восени 1974 року, яка тоді ще називалася просто «Рушничок», а саме:

«Хвилювань було так багато, що довелось випити “відро” валер’янки. Почала заспокоюватися лише тоді, коли в книзі відгуків з’явилися записи кандидата мистецтвознавчих наук Наталії Глухенької і молодого вченого з інституту ім. М. Рильського Д. Степовика (вони і не підозрювали, як цим морально підтримали мене). <...> Н. О. Глухенька залишила наступний запис: “Глибоке народне мистецтво вишивання Віри Сергіївни Роїк щиро промовляє до сердець і почуттів відвідувачів її персональної виставки. Вивчення і

дослідження вишиванок різних областей України дало можливість майстрині творчо підійти до створення власних зразків виробів як прикладного побутового характеру (пляжний ансамбль, дитячий одяг, декоративні наволочки, серветки тощо), так і декоративно-монументального (великі “кілкові” рушники, наприклад – “Мир”, декоративне панно “Мистецтво належить народові”). Цікавими є творчі спроби створення власне “кримського” стилю у вишивці (сувенірний дитячий килимок, наволочка тощо). Новим у творчості майстрині є також вишитий вовняною ниткою технікою “качалочка” веселий поліхромний рушник. Чудове враження справляє також витончений ажурний рушник “Виноград”, що свідчить про високий смак і досконалість художниці.

Від щирого серця вітаю заслуженого майстра народної творчості УРСР Віру Сергіївну Роїк з її творчим звітом і бажаю їй нових успіхів. Сподіваюся, що кращі з її творів поповнять колекції в українських музеях і даватимуть велику естетичну насолоду їх відвідувачам!».

Насправді, дружба прикрашає життя.

Вадим Роїк